

Provence – en rundtur i oliven, vin og vind

Nordmenn elsker Provence. Vi foreslår tre spennende turer i dette solfylte området, der solen glitrer i historiens spor, i kunst, kultur og tradisjoner.

Side 51

I hjertet av Provence ligger juvelene i et landskap av sol og vind. Her glitrer det i historiens spor, i kunst og kulturliv, i folkelige tradisjoner, blomsterprakt og fugle- og dyreliv. Hvordan finne frem til det beste? Vi byr på reiseruter.

Prove

BOK: Catherine Wiborg har gått bak turistfasaden og skrevet bok om Provence.

SISSEL DAHLE

Kunstneren Catherine Wiborg er fransk og blomstrende i sin begeistring over Provence. En henrykkelse som har resultert i en bok med tekst og tegninger fra kunstnerens hånd - «I hjertet av Provence». Den går bak det glatte turistvennlige og gir oss en smule innsikt i historie, folk, tradisjoner, språk. Hun vil hjertens gjerne dele sin viten og sin kjærlighet til Provence med oss, og anbefaler her tre turer som er verd å ta hvis man velger å legge ferien til denne del av kontinentet.

TUR 1:

Første tur går til **Alpilles-fjellene**. Catherine Wiborg har skissert en rundtur fra Tarascon, til Saint Etienne du grès, St. Remy de Provence, Eygalières, Mouriès, Les Baux-de-Provence og Fontvieille. Området egner seg godt både for sykkelturner og fotturer - og selvfølgelig bil, men uansett bør man bruke god tid, i hvert fall fire dager. Og hva kan man se og oppleve?

Vakker natur, selvfølgelig. I området mellom Arles og St. Remy fant van Gogh sine yndlingsmotiver. «Disse blomstrende frukthager, de er så skjønne å male...»

Like ved siden av byen St. Remy de Provence ligger den gamle byen **Glanum**. Den har bevart sitt preg fra den antikke storhetsperioden og ligger vakkert til i en fredelig liten dal ved foten av fjellkjeden Alpilles. Mot nord ser vi ut mot de vakre olivenlundene som van Gogh malte.

Funnene i Glanum har vært vanskelige å tidfeste fordi nyere byggverk ble reist på ruinene av de gamle. De to vakreste monumentene er en triumfbue og et mausoleum.

Eygalières er en idyllisk liten landsby, rett og slett bare vakker. Fra Eygalières i nordøst til Fontvieille i sørvest er det mange spennende og vakre turstier. De gir et innblikk i Provences spesielle blanding av vill og vakker natur, estetisk jordbruk og historiske minnesmerker.

TRADISJONER: Et distrikt med atmosfære, lustrasjon: Catherine Wiborg, «I hjertet av P

Mouriès er den største olivenproduzenten i Frankrike, med 75 000 trær. De to oljemøllene i landsbyen presser 200 tonn olivenolje i året. «Det er noe fortlølig og noe forunderlig gammelt over trærnes hvisken i en olivenlund, det er så vakkert at jeg våger ikke å male det,» sa van Gogh.

Les Baux-de-Provence er den mest særpregede og fascinerende byene i Alpilles, og var i sin tid en av de mektigste byene i Provence. Mange av de praktfulle bygningene fra renessansen gir vakre rammer til forskjellige museer. I byen er det fornemme restauranter og hoteller.

Fontvieille var forfatteren Alphonse Daudets favorittsted og inspirasjonskilde. Hele Provences sjel legges åpen i 24 korte fortellinger som han skrev for over 100 år siden. Historienes forteller sitter i en gammel mølle ovenfor byen. Daudet eide aldri denne møllen, som i

tradisjoner, sol og varme. Provence har også en spesiell plass i nordmenns hjerter. Illustrasjon av Provence.

dag eksisterer som museum.

Tarascon er blitt kjent som blomstenes og havenes by. Byen arrangerer flere blomstermesser, og hver pinsedag holdes et blomstermarked, Foire aux fleurs.

TUR 2:

Den andre turen går fra Arles gjennom Camargue-området til les Saintes-Maries-de-la-Mer med en avstikker til Algues Mortes, som ligger i Languedoc Roussillon, med en svipp innom Grand Digue, tilbake langs kysten til La Capelière, La Palissade og Piémanson. Bruk god tid, gjerne tre-fire dager.

Arles blir kalt Gallias lille Roma. Cæsar sørget i år 46 f. Kr. for at byen fikk en skikkelig festning, og deler av den er fremdeles intakt. Mange fine og kompliserte byggverk vitner om en avansert kultur. Her var forum, møtesaler og rettssaler, det ble reist teater, sirkus og flere templer. For å sikre vannforsyningen ble det konstruert en 30 kilometer lang akvedukt som ledet friskt kildevann fra Alpilles-fjellene. Det er bare rester igjen av de fleste praktanleggene. Teatret er imidlertid blitt noe utgravet, og det arrangeres kon-

serter og forestillinger i det to tusen år gamle utendørsteatret.

Camargue er et våtmarksområde som ligger i Rhônes delta. Det er et overraskende vakkert landskap hvor alt synes å være i bevegelse. Ved innsjøen Vaccarès er det registrert 264 ulike fuglearter, fra de aller minste spurvene til de største, langbente vadefuglene.

I Camargue dreier det meste seg om okser. Tyreleker er en viktig del av kulturen og har røtter tilbake til romertiden. Selv om det også finnes noen tradisjonelle tyrefektninger, er de viktigste konkurransene utfordring av tyrens kraft og fart uten at dyret lider overlast og drepes.

For virkelig å ha glede av et besøk i Camargue bør man ta seg frem til fots eller på hesteryggen. Camarguehesten er stødig, modig, rask og utholdende. I deltaet er det omtrent 5000 hester av denne arten som har aner langt tilbake i tiden.

De mest trofaste gjestene i Camargue er sigøynerne. For dem er Camargue hellig. Hvert år kommer de fra alle verdens kanter til **Saintes-Maries-de-la-Mer** for å feire sin katolske beskytter Sara.

I 1859 sto den store demningen La Grande Digue de la Mer ferdig, og Camargue ble dermed bedre beskyttet mot havets krefter. I Le Domaine de la Palissade er Camargue på sitt mest grønne. Fra la Palissade leder en liten vei til den berømte finkornede, 25 kilometer lange stranden Piémanson, som er temmelig tettbefolket på de store utfartsdager i august.

Fra Saintes-Maries-de-la-Mer kan

man ta en avstikker til den interessante **Aigues-Mortes**. Den enorme festningsvollen som omgir den gamle byen, er 1634 meter lang og er et av det 13. århundres største militære mesterverk. I skyggen av det historiske minnesmerket har dagens innbyggere skapt en fin balanse mellom turistnæring, brukskunst og tradisjonelt jordbruk. I tillegg til et stort saltverk er området kjent for sine utmerkede, lette hvitviner og roséviner. Her dyrkes også store mengder asparges, som eksporteres bl.a. til Skandinavia.

TUR 3:

Den tredje turen som anbefales, går fra Aix-en-Provence og en liten rundtur via Le Tholonet, St.-Antonin-sur-Bayon, Rousset, Chateaufort le Rouge tilbake til universitetsbyen Aix. Derfra drar man så rett ned til kysten med Cassis og Les Calanques.

- Ta deg god tid til å bese byen, anbefaler Catherine Wiborg.

Aix-en-Provence har mange stemningsfulle plasser. Byen, slik vi ser den i dag, står først og fremst i gjeld til barokkens mestere. Dyktige arkitekter lot seg inspirere av italiensk byggekunst og ga dermed den strenge klassiske stilen fra Nord-Frankrike et mykere preg. Det ble bygget storslagne byvillaer. Skulpturer pryder fasadene med de ruvende inngangsdørene, balkongene er utstyrt med rikt ornamenterte rekkverk i smjern og bæres oppe av elegante statuer.

Maleren Cézannes favorittområder rundt byer byr på vakre naturopplevelser. Over den brede Arc-dalen troner fjellmassivet **Ste Victoire** som ble Cézannes symbol og kjennemerke i Provence. Han var fascinert av områdets spesielle og mangfoldige skjønnhet, og ble inspirert til å male hele 60 bilder i olje og akvarell herifra.

Det anbefales videre en tur i Palette-området. Ved foten av det majestetiske **Ste Victoire-fjellet** ligger det lille distriktet **Palette**, på bare 20 hektar, midt i Cézannes favorittlandskap. I kalkmasser fra fjellet produseres særpregede viner med en rik og raffinert bouquet.

Provence har også sin kystkultur, og for å oppleve en av de mest sjarmerende sidene bør man sette kursen mot **Cassis**. Den lille fiskerlandsbyen ligger som en luftspeiling mellom de skinnende hvite kalksteinformasjonene, **calanques** og **Cap Canaille**, Frankrikes høyeste klipper.

De dramatiske klippeformasjonene som kalles **calanques**, strekker seg 20 kilometer fra Marseilles østgrense mot Cassis, og har status som naturreservat. Flere hundre meter høye skinnende, hvite kalkfjell stuper rett i havet og fortsetter 140 meter under havflaten. Klippeformasjonene virker som en magnet på fjellklatrere, og det spennende livet under havflaten lokker dykkere. Og fjordarmene gir gode havner for båtfolk.

